

Vattenfall Vindkraft Vesterhav Nord P/S
Exnersgade 2
6700 Esbjerg

Kontor/afdeling
Center for vedvarende
energi

Dato
14-12-2020

J nr. 2019 - 84894

Afgørelse i sag om genoptagelse af etableringstilladelse af 22. december 2016 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark

Energistyrelsen træffer hermed afgørelse i sag om genoptagelse af tilladelse af 22. december 2016 til etablering af Vesterhav Nord Havvindmøllepark med tilhørende elforsyningsnet på søterritoriet i Nordsøen (herefter benævnt 2016-afgørelsen).

Tilladelse til Vesterhav Nord Havvindmøllepark

Energistyrelsen giver tilladelse til, at Vattenfall Vindkraft Vesterhav Nord P/S (herefter benævnt Vattenfall) igangsætter anlægsarbejdet for Vesterhav Nord Havvindmøllepark i henhold til § 25 i lov om fremme af vedvarende energi, jf. lovbekendtgørelse nr. 125 af 7. februar 2020 (VE-loven).

Etablering og drift af Vesterhav Nord Havvindmøllepark skal ske inden for rammerne af miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark, herunder ved gennemførelse af de i rapporten anførte afværgeforanstaltninger, og efter de gældende vilkår i 2016-afgørelsen, samt nærværende tilladelses miljøvilkår og nye vilkår om tilsyn (herefter benævnt 2020-afgørelsen).

Vattenfall skal ansøge om eventuelle andre relevante tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Sagsforløb

Med afsæt i den energipolitiske aftale fra 2012 samt med udgangspunkt i forundersøgelser og miljøvurderinger foretaget af Energinet.dk (nu Energinet) udbød Energistyrelsen den 20. februar 2015 anlæg og drift af 350 MW kystnære havvindmølleparker.

Vattenfall vandt udbuddet og indgik den 22. december 2016 koncessionsaftale med Energistyrelsen og fik samtidig meddelt forundersøgelsestilladelse og etableringstilladelse for henholdsvis Vesterhav Nord Havvindmøllepark og Vesterhav Syd Havvindmøllepark.

Etableringstilladelsen for Vesterhav Syd (2016-afgørelsen) blev efterfølgende påklaget til Energiklagenævnet. Ved afgørelse af 20. december 2018 har Energiklagenævnet ophævet og hjemvist den del af Energistyrelsens afgørelse af 22. december 2016, der angår vurderingen af virkningerne på miljøet, til fornyet

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

behandling. Hjemvisningen er sket med henblik på, at Energistyrelsen udarbejder et VVM-tillæg, der omfatter det konkrete projekt, og først herefter træffer endelig afgørelse i sagen under inddragelse af den berørte offentlighed og med mulighed for klageadgang.

Som følge af Energiklagenævnets afgørelse for Vesterhav Syd Havvindmøllepark har Vattenfall ønsket, at Vesterhav Nord Havvindmøllepark gennemgår samme proces som gør sig gældende for Vesterhav Syd Havvindmøllepark. På den baggrund anmodede Vattenfall den 12. marts 2019 Energistyrelsen om, at Vesterhav Nord Havvindmøllepark skulle undergå en ny miljøvurdering, samt at Energistyrelsen fremsender afgrænsningsudtalelse for Vesterhav Nord Havvindmøllepark til brug for Vattenfalls udarbejdelse af en supplerende miljøkonsekvensrapport.

Energistyrelsen meddelte den 13. marts 2019 til Vattenfall, at styrelsen betragter Vattenfalls anmodning som en anmodning vedrørende en ændring af projektet, omfattet af § 18, stk. 1 og stk. 2 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018, nugældende lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 (miljøvurderingsloven), samt at styrelsen forstår anmodningen således, at den nye miljøkonsekvensvurdering har til formål at supplere den foreliggende VVM-redegørelse for Vesterhav Nord Havvindmøllepark¹ i forhold til Vattenfalls konkrete projekt.

Konsulentvirksomheden Lloyd's Register udarbejdede, på anmodning fra Energistyrelsen, "Review of underwater noise prognosis for Vesterhav N and S, 24 March 2020". Vurderingen blev indhentet med henblik på at sikre, at støjprognosen for undervandsstøj i fyldestgørende omfang viser, at projektet vil opfylde de tekniske krav i styrelsens retningslinjer for undervandsstøj²

Energistyrelsen indkaldte i perioden 1. juli til 16. august 2019, blandt offentligheden og myndigheder (1. offentlighedsfase), idéer og forslag til afgrænsning af den nye miljøkonsekvensrapport for Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Styrelsen modtog i alt 48 høringssvar. Energistyrelsen gennemførte via Miljøstyrelsen i samme periode en høring over projektets grænseoverskridende indvirkninger på miljøet i henhold til ESPOO-konventionen³ (herefter ESPOO-høring). Styrelsen gjorde i den forbindelse opmærksom på, at projektet ikke forventes at medføre væsentlige grænseoverskridende påvirkninger, og modtog høringsvar fra Tyskland og Holland, som ønskede at blive inddraget i processen.

¹ "Vesterhav Nord Havvindmøllepark, VVM-redegørelse og Miljørapport af april 2015" - delrapport 0, 1, 2, 3 og 4

² Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles, April 2016

³ Konventionen af 25. februar 1991 om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne

På baggrund af høringssvarene indkommet i forbindelse med 1. offentlighedsfase udarbejdede Energistyrelsen høringsnotat og afgrænsningsudtalelse af 13. januar 2020. Energistyrelsen fremsendte høringsnotatet og afgrænsningsudtalelse for miljøvurderingen af Vesterhav Nord Havvindmøllepark til Vattenfall.

Energistyrelsen foretog i perioden 26. februar til 2. april 2020 en ikke-lovpligtig teknisk høring af myndigheder over udkast til miljøkonsekvensrapport for Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Høringen havde til formål at tage højde for myndighedernes eventuelle bemærkninger forud for den offentlige høring over udkast til miljøkonsekvensrapporten.

Vattenfall udarbejdede, på baggrund af afgrænsningsudtalelsen samt hørings-svar indkommet i forbindelse med den tekniske høring af myndigheder, miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Vattenfall fremsendte efterfølgende miljøkonsekvensrapporten til Energistyrelsen.

Energistyrelsen sendte i perioden 5. maj til 30. juni 2020 (2. offentlighedsfase) miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark i høring hos offentligheden og myndigheder. Energistyrelsen modtog 94 hørings-svar fra private borgere, myndigheder og interessenter. I samme periode gennemførte Energistyrelsen via Miljøstyrelsen en ESPOO-høring, hvor styrelsen oplyste, at projektet på baggrund af miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at medføre væsentlige grænseoverskridende påvirkninger. Energistyrelsen modtog i den forbindelse høringssvar fra Tyskland og Holland.

Vattenfall afholdt den 16. juni 2020 virtuelt borgermøde om miljøkonsekvensrapporten for Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Energistyrelsen deltog på mødet i kraft af sin rolle som VVM-myndighed. Afholdelse af borgermødet var ikke lovpligtigt.

2020-afgørelsens struktur og sammenhæng med 2016-afgørelsen

Nærværende 2020-afgørelse består af en tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget Vesterhav Nord med tilhørende interne ledningsanlæg (også kaldet internt opsamlingsnet) på søterritoriet, som tilsammen udgør Vesterhav Nord Havvindmøllepark. Denne tilladelse indeholder alle de miljømæssige vilkår, der knytter sig til etablering og drift af Vesterhav Nord Havvindmøllepark.

Energistyrelsen har i nærværende tilladelse fastsat nye miljøvilkår, der erstatter de vilkår i 2016-afgørelsen, som omhandlede vurderingen af projektets indvirkninger på miljøet. Der fastsættes nye miljøvilkår, fordi der nu er foretaget en miljøvurdering af Vesterhav Nord Havvindmøllepark, som beskriver de forventede miljøpåvirkninger fra det konkrete projekt.

Nærværende tilladelse omfatter endvidere nye vilkår om tilsyn, der erstatter de dele af 2016-afgørelsens vilkår 2.1-2.3. og 4.2, som omhandlede indsendelse

og godkendelse af detailprojekt samt tilladelse til at igangsætte anlægsarbejdet.

Vilkår i 2016-afgørelsen, som ikke helt eller delvist erstattes med vilkår i nærværende tilladelse, gælder fortsat. Der henvises til bilag 2, som indeholder et skema med oversigt over ophævede vilkår i 2016-afgørelsen og gældende vilkår i 2020-afgørelsen. Bilag 2 er af vejledende karakter og skal bidrage til at lette forståelsen af sammenhængen mellem vilkårene i 2016-afgørelsen og 2020-afgørelsen.

Følgende vilkår i 2016-afgørelsen gælder fortsat:

- 1.1, 1.2, 1.5, første punktum, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13 og 1.14
- 2.5
- 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.10 og 3.11
- 4.1, 4.2, første og andet punktum, 4.3, 4.4 og 4.8
- 5.1, 5.2 og 5.3
- 6.1 og 6.2
- 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 og 7.6
- 12.9
- 14.1, 14.3, 14.4, 14.5 og 14.6
- 15.1, 15.2, 15.3 og 15.4
- 16.1
- 17.1, 17.2, 17.3 og 17.4
- 18.1

Det er i nærværende tilladelse angivet i parentes, hvilke vilkår i 2016-afgørelsen, som helt eller delvist erstattes med vilkår i nærværende tilladelse.

Afgørelsen indeholder endelig en berigtigelse af lovhenviisningen i hjemmelsgrundlaget i 2016-afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til bilag 1, som indeholder en kopi af 2016-afgørelsen, og bilag 3, som indeholder en oversigt over retsgrundlaget med uddrag af relevante love og bekendtgørelser.

Grundlaget for 2020-afgørelsen

Afgørelsen træffes på baggrund af udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten, som Energistyrelsen fremsendte til Vattenfall den 13. januar 2020.

Afgørelsen træffes endvidere på baggrund af miljøkonsekvensrapport for Vesterhav Nord Havvindmøllepark af 1. maj 2020 med tilhørende baggrundsrapporter, som bl.a. beskriver det konkrete projekts forventede indvirkninger på miljøet i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 20.

I grundlaget for afgørelsen indgår desuden de foranstaltninger, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten som en integreret del af projektet og har til hensigt at mindske projektets forventede påvirkninger.

Afgørelsen træffes endvidere på baggrund af en ekstern vurdering fra en uafhængig konsulentvirksomhed, Lloyd's Register, af den prognose for undervandsstøj, der indgår i miljøkonsekvensrapporten. Energistyrelsen har indhentet den eksterne vurdering for at vurdere, hvorvidt de tekniske krav i styrelsens retningslinjer for undervandsstøj⁴ kan opfyldes.

Afgørelsen træffes desuden på baggrund af resultaterne af den høring, Energistyrelsen foretog i perioden 5. maj til 30. juni 2020 (2. offentlighedsfase), samt høringssvar modtaget fra Tyskland og Holland, der i samme periode har været hørt i forbindelse med ESPOO-høringen.

Begrundelse for 2020-afgørelsen

1. Godkendelse af miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 og meddelelse af tilladelse

Projektet Vesterhav Nord Havvindmøllepark er omfattet af bilag 2, punkt 3, litra j i miljøvurderingsloven. Energinets forundersøgelser og miljøvurdering af Vesterhav Nord Havvindmøllepark, som dannede grundlag for udbuddet af Vesterhav Nord, viste, at projektet kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Det betyder, at projektet i forbindelse med genoptagelse af 2016-afgørelsen, skal underlægges krav om miljøvurdering og tilladelse, før projektet kan gennemføres.

Energistyrelsen har gennemgået miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark og finder, at rapporten opfylder kravene i miljøvurderingslovens § 20, og at de i rapporten indeholdte oplysninger, som er væsentlige for afgørelsen, er korrekte.

Energistyrelsen finder endvidere, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Energistyrelsens afgrænsningsudtalelse af 13. januar 2020.

Tilladelse efter VE-lovens § 25 meddeles, idet Energistyrelsen vurderer, at etablering og drift af Vesterhav Nord Havvindmøllepark, inden for rammerne af miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 og under iagttagelse af de i nærværende tilladelse angivne miljøvilkår, ikke vil medføre uacceptable miljøpåvirkninger. Desuden vurderer Energistyrelsen, at projektet kan etableres i overens-

⁴ Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles, April 2016

stemmelse med nationale og internationale beskyttelsesbestemmelser, herunder habitatdirektivet⁵ og fuglebeskyttelsesdirektivet⁶, idet projektet ikke vurderes at kunne medføre en væsentlig påvirkning på Natura 2000-områder.

Energistyrelsen vurderer, at der ikke er krav om samtykke fra miljøministeren for, at projektet kan gennemføres, idet projektet ikke vurderes at have væsentlige grænseoverskridende miljøpåvirkninger, jf. miljøvurderingslovens § 38.

Det er Energistyrelsens vurdering, at de miljøpåvirkninger, projektet forventes at medføre, ikke er af en sådan karakter eller omfang, at det taler afgørende imod, at projektet etableres.

Energistyrelsen har vurderet projektets virkninger på miljøet i forhold til befolkningen og menneskers sundhed, den biologiske mangfoldighed, havbund, vand, luft, klima, materielle goder, kulturarv og landskab samt samspillet mellem disse faktorer.

I vurderingen har Energistyrelsen særligt lagt vægt på følgende forhold:

Grænseoverskridende miljøpåvirkning

Energistyrelsen lægger i vurderingen af de grænseoverskridende miljøpåvirkninger til grund, at bestande af trækfugle af international betydning trækker langs vestkysten og i et vist omfang også raster og fouragerer i og i nærheden af projektområdet. Det lægges også til grund, at havpattedyr i området må forventes at tilhøre bestande, der ikke kun forekommer i danske farvande, og som er beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde.

Projektet vurderes imidlertid ikke at have væsentlige grænseoverskridende miljøpåvirkninger på fugle og havpattedyr. Energistyrelsen lægger i vurderingen vægt på, at der som følge af kollision, barriereeffekter og fortrængning af fugle ikke sker påvirkning af vigtige levesteder eller påvirkning af fugle i et antal, der kan have betydning for arterne på bestandsniveau, og at der ikke kan ske en væsentlig påvirkning af fuglebeskyttelsesområder såvel som trækbestandene generelt.

I forhold til havpattedyr lægger Energistyrelsen vægt på, at der med afstanden til nærmeste habitatområder, hvor marsvin er på udpegningsgrundlaget, og overholdelse af retningslinjerne for undervandsstøj ikke kan ske en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget i områderne eller af den økologiske funktionalitet for marsvin og sæler i området.

⁵ Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle

Luftbåren støj fra vindmøllerne i driftsfasen

Det er Miljøstyrelsen, der forvalter reglerne om støj fra vindmøller. Energistyrelsen lægger til grund, at den i miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 anvendte metode til beregning af støj fra vindmøllerne i driftsfasen er i overensstemmelse med den metode, der fremgår af bekendtgørelse om støj fra vindmøller, jf. bekendtgørelse nr. 135 af 7. februar 2019 (vindmøllebekendtgørelsen), og at støjberegningerne er retvisende.

På baggrund af støjberegningerne og vurderingen af støjpåvirkningen i miljøkonsekvensrapporten er det Energistyrelsens vurdering, at støjen fra Vesterhav Nord Havvindmøllepark vil overholde gældende grænseværdier i henhold til vindmøllebekendtgørelsen.

For projektet isoleret set vurderes støjgrænserne overholdt i stor afstand fra kysten for både normal og lavfrekvent støj. I forhold til de kumulative virkninger vurderes støjgrænserne ligeledes overholdt for normal støj og lavfrekvent støj. Det fremgår af støjberegningerne for de tættest beliggende punkter i forhold til de eksisterende vindmøller ved Harboøre, at projektet ikke bidrager til en overskridelse af gældende støjgrænser, og at der for ingen af de støjfølsomme områder vil ske overskridelse af grænseværdierne som følge af projektet.

Visuel påvirkning, kystlandskab, rekreativ anvendelse og kulturarv

Energistyrelsen vurderer, at projektet vil medføre en væsentlig visuel påvirkning, idet møllerne ved frit udsyn fra kysten og i det umiddelbare kystlandskab må forventes at kunne være fremtrædende elementer. Styrelsen vurderer endvidere, at projektet vil kunne opleves som en forstyrrelse af landskabet og oplevelsesværdien, hvor udsigten ud over havet i dag ikke er forstyrret af faste tekniske anlæg, herunder også i forhold til den lysmarkering, som er påkrævet af hensyn til flysikkerheden. Derudover vurderer styrelsen, at projektets visuelle påvirkning vil kunne få betydning for den rekreative oplevelse i området, og at det vil kunne have betydning for oplevelsen af kulturarven, eksempelvis ved de kystnære kirker.

Energistyrelsen vurderer imidlertid, at miljøpåvirkningerne ikke er af en sådan karakter, at der ikke kan meddeles tilladelse til projektet. Styrelsen lægger i den forbindelse til grund, at der ikke er regler, der regulerer den visuelle eller landskabelige påvirkning fra projektet på havet, som eksempelvis naturbeskyttelseslovens eller planlovens bestemmelser om hhv. beskyttelseslinjer og kystnærhedszone. Der lægges i afgørelsen vægt på, at placeringen af de kystnære havvindmølleparker, minimumsafstanden til kysten og størrelsen af havvindmølleparken er politisk besluttet af et bredt flertal i Folketinget, og at der forud for den politiske beslutning og vedtagelsen af det nødvendige lovgrundlag i Folketinget blev forelagt et omfattende visualiseringsmateriale, der viste de forventede visuelle påvirkninger af kystnære havvindmølleparker.

På baggrund af Energinets miljøvurdering fra april 2015 blev der i 2016-afgørelsen fastsat vilkår om projektets fysiske udformning for at mindske den visuelle påvirkning. Det er således et krav, at vindmøllerne skal opstilles i et enkelt og let opfatteligt geometrisk mønster, optræde i landskabet som en velafgrænset gruppe, være af samme type, samme højde og ens udseende, at det bør tilstræbes, at der stilles færre men mere højtydende havvindmøller, samt en placering så langt fra kysten som muligt. Det er Energistyrelsens vurdering at Vattenfall med det valgte opstillingsmønster og mølletype opfylder disse krav. Styrelsen har i den forbindelse lagt vægt på, at vindmøllerne placeres i så stor afstand fra kysten, som det i henhold til koncessionsaftalen og det afholdte udbud er muligt, ca. 4,5 - 8,4 km, og at vindmøller placeret i én række, på trods af en større udbredelse i horisonten, kan bidrage til et visuelt mindre forstyrrende indtryk sammenlignet med vindmøller placeret i flere rækker eller i en klynge. Derudover lægges der vægt på, at der med en 8.4 MW-mølle er valgt en relativ højtydende mølletype, som imødekommer kravet om opstilling af et færre antal vindmøller og derved bidrager til at nedbringe den visuelle påvirkning

Det er således Energistyrelsens vurdering, at et alternativt opstillingsmønster med vindmøller i flere rækker eller i en klynge vil have den konsekvens, at vindmøllerne skal placeres tættere på land samt betyde øget visuelt overlap mellem vindmøllerne. På baggrund heraf vurderes der samlet set ikke at være grundlag for at afvise det af Vattenfall valgte opstillingsmønster med vindmøller placeret i én række.

Energistyrelsen vurderer dog, at der i muligt omfang bør ske en reduktion af den visuelle påvirkning og har derfor fastsat et vilkår om, at radarstyring af markeringslys af hensyn til flysikkerheden skal benyttes, såfremt foranstaltningen kan godkendes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Det har endeligt indgået i Energistyrelsens vurdering, at det ikke er muligt at nedbringe den generelle visuelle påvirkning yderligere inden for rammerne af det tildelte koncessionsområde.

Natura 2000 - væsentlighedsvurdering

Et projekt, der ifølge EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv må antages at kunne påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområder (Natura-2000) væsentligt, kan kun tillades, hvis en efterfølgende konsekvensvurdering viser, at projektet ikke skader det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet.

Energistyrelsen vurderer, at der med miljøkonsekvensrapporten og den deri indeholdte vurdering af påvirkningerne på Natura 2000-områder og det tilgængelige data- og vidensgrundlag, herunder materiale udarbejdet til baggrund for

miljøvurderingen i 2015⁷ samt nye fugleundersøgelser i Nordøen i forbindelse med Thor Havvindmøllepark fra 2019 og 2020⁸, foreligger den nødvendige dokumentation for, at projektet hverken under anlæg, drift eller afvikling kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Denne vurdering gælder både projektet isoleret og i forhold til kumulative virkninger fra andre projekter herunder Vesterhav Syd.

Der skal dermed ikke udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering i henhold til § 2, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet, jf. bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2010.

Fuglebeskyttelsesområder

I væsentlighedsvurderingen lægger Energistyrelsen vægt på, at projektet ikke har fortrængningseffekter ind i Natura 2000-områder, og at kun ganske få arter af ynglefugle på udpegningsgrundlaget i nærliggende Natura 2000-områder benytter projektområdet som raste- eller fourageringsområde. Langt de fleste arter raster og fouragerer på land eller i og omkring de lavvandede fjorde og kystområder. De få arter, terner og måger, der kan tænkes at fouragere i projektområdet, vurderes, på baggrund af eksisterende viden om arternes flyvehøjde og følsomhed over for forstyrrelser, ikke at kunne blive påvirket væsentligt af projektet. Kollisionsrisikoen for arterne vurderes derudover at være så lav, at projektet ikke kan medføre en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne som følge af tab af individer ved kollision.

I forhold til trækfugle på udpegningsgrundlaget i relevante Natura 2000-områder lægger Energistyrelsen i vurderingen vægt på, at projektet som følge af den beregnede kollisionsrisiko ikke kan medføre tab af individer i et omfang, der have en betydning for bestanden, og at eventuelle barriereeffekter vil være ubetydelige. Eksempelvis er der beregnet 27 kollisioner om året for grågås, der er den art trækfugle på udpegningsgrundlaget i nærliggende fuglebeskyttelsesområder med det største antal beregnede kollisioner. Der vurderes således ikke at kunne ske en væsentlig påvirkning af ænder og gæs på udpegningsgrundlaget i nærliggende Natura 2000-områder hverken i forbindelse med regionale træk eller lokale træk.

I forhold til havfugle på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder beliggende i længere afstand fra projektområdet lægger Energistyrelsen i vurderingen vægt på, at projektområdet ikke udgør et vigtigt raste- eller fouragerings-

⁷ Baggrundsrapporter udarbejdet af Energinet i forbindelse med VVM-redegørelsen fra 2015: Energinet.dk. (2015). *Vesterhav Nord offshore wind farm, EIA - background report, Resting birds*; Energinet.dk. (2015). *Vesterhav Nord offshore wind farm, EIA - background report, Migrating birds and bats*; Energinet.dk (2015). *Vesterhav Nord Havvindmøllepark, Natura 2000-væsentlighedsvurdering*.

⁸ Forundersøgelser til Thor Havvindmøllepark: <https://ens.dk/en/our-responsibilities/wind-power/going-offshore-wind-tenders/thor-offshore-wind-farm/environmental>

område herunder for sortand og lom. Den mulige fortrængning og kollisionsrisiko for havfugle vurderes ikke at kunne påvirke bestanden i Natura 2000-områder væsentligt herunder i forbindelse med arternes træk langs vestkysten.

Habitatområder

Projektet vurderes ligeledes ikke at kunne medføre en væsentlig påvirkning af naturtyper på udpegningsgrundlaget i habitatområder, hvor Energistyrelsen lægger vægt på, at projektet er beliggende i stor afstand fra habitatområder og ikke medfører hverken fysisk tab af naturtyper eller påvirkning som følge af sedimentspredning i forbindelse med anlægsaktiviteter.

I forhold til påvirkningen af arter på udpegningsgrundlaget i nærliggende habitatområder lægger Energistyrelsen vægt på, at det nærmeste habitatområde udpeget for marsvin og sæler ligger i en afstand af minimum 50 km fra projektet, hvor støjen fra nedramning af fundamenter ikke vurderes at kunne medføre en væsentlig påvirkning. Der lægges ligeledes vægt på, at projektet ikke vurderes at udgøre et vigtig levested hverken for marsvin eller sæler på udpegningsgrundlaget i de nævnte områder, og at den midlertidige bortskræmning fra projektområdet under nedramningen derfor ikke vurderes at kunne medføre en væsentlig påvirkning af arterne.

Fugle generelt

Energistyrelsen har i afgørelsen også lagt vægt på, at påvirkningen af fugle uden for udpegede fuglebeskyttelsesområder og trækfuglebestande generelt ikke vurderes at være væsentlig, selvom projektet må forventes at kunne påvirke både en mindre forstyrrelse af flere fuglearter og eventuelle tab af individer fra kollisioner med vindmøllerne.

Projektområdet udgør således ikke et vigtigt raste- eller fourageringsområde for havfugle, og det forventede antal fortrængte fugle og eventuelle afledte tab vurderes ikke at have betydning i forhold til bestandene for de enkelte arter. Det samme gør sig gældende for kollisionsrisikoen, hvor antal forventede kollisioner for alle arter vurderes at være på et niveau, hvor det ikke kan have betydning på bestandsniveau hverken i eller uden for Danmark.

Bilag IV-arter

Marsvin og sæler er beskyttet som bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde, hvor projekter ikke må medføre en skade den økologiske funktionalitet. Energistyrelsen vurderer, at projektet ikke vil medføre en påvirkning af den økologiske funktionalitet for arterne og lægger i vurderingen vægt på anlægsperiodens og nedramningens længde, at de danske retningslinjer for under vandstøj⁹ sikrer, at dyr bortskræmmes fra området, og at der ikke vil forekomme skadelige virkninger i form af permanente høretab for dyrene. Der lægges også vægt på, at projektområdet ikke er et vigtigt levested for arterne.

⁹ Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles, April 2016

2. Nye vilkår om tilsyn

Energistyrelsen har fastsat nye vilkår om tilsyn i nærværende tilladelses vilkår 9.4 - 9.6. De nye vilkår 9.4 - 9.6 erstatter de nu delvist ophævede vilkår 2.1-2.3. og 4.2 i 2016-afgørelsen.

Energistyrelsen vurderer, at dette er nødvendigt i forbindelse med genoptagelse af 2016-afgørelsen. Dette skyldes, at vilkår 2.1-2.3. og 4.2 i 2016-afgørelsen både indeholder betingelser, der relaterer sig til projektets miljøvurdering og betingelser, der vedrører øvrige aspekter af projektet, og som derfor ikke er nødvendige for at kunne gennemføre en miljøvurdering.

De dele af vilkår 2.1-2.3 og 4.2, der relaterer sig til miljøvurderingen, er opfyldt ved fremsendelse af miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020.

Vilkår 9.4 - 9.6 i nærværende tilladelse fastsættes, fordi der ikke længere forudsættes efterfølgende godkendelse af et detailprojekt og tilladelse til at igangsætte anlægsarbejdet. Dokumentation for opfyldelse af vilkår 9.4 - 9.6 skal dog fortsat sikres overholdt, for at anlægsarbejdet kan påbegyndes.

3. Berigtigelse af lovgrundlaget for 2016-afgørelsen

Energistyrelsen er i forbindelse med genoptagelse af 2016-afgørelsen blevet opmærksom på, at 2016-afgørelsen blev truffet i medfør af § 22 a i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016, nugældende lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 (elforsyningsloven), og at denne henvisning ikke er korrekt. Dette skyldes, at tilladelse til etablering af Vesterhav Nord Havvindmøllepark med tilhørende internt ledningsanlæg alene meddeles med hjemmel i VE-lovens § 25.

Energistyrelsen lægger vægt på, at elforsyningslovens § 22 a regulerer etablering af og væsentlige ændringer i elforsyningsnet på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone, og at bestemmelsen ifølge § 22 a, stk. 3 bl.a. ikke gælder for interne ledningsanlæg som nævnt i VE-lovens § 25, stk. 1. Desuden lægger styrelsen til grund, at Vesterhav Nord Havvindmølleparks ledningsanlæg ikke er elforsyningsnet, men derimod internt ledningsanlæg.

Energistyrelsen berigtiger på den baggrund lovhenviisningen, så 2016-afgørelsen alene er truffet i medfør af VE-lovens § 25.

Det er Energistyrelsens vurdering, at berigtigelse af lovhenviisningen ikke har betydning for indholdet af 2016-afgørelsen. Styrelsen har i den forbindelse lagt vægt på, at elforsyningslovens § 22 a ikke varetager miljømæssige hensyn, der rækker videre end VE-lovens § 25.

Lovgrundlag

Denne afgørelse om meddelelse af tilladelse træffes med hjemmel i VE-lovens § 25.

Afgørelse om meddelelse af tilladelse efter § 25 i VE-loven sker under iagttagelse af § 27 i VE-loven og § 2, stk. 1, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2010 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet.

Det følger af § 9, stk. 1 nr. 3 i miljøvurderingsbekendtgørelsen¹⁰, udstedt i medfør af bl.a. § 15, stk. 4 i miljøvurderingsloven, at en tilladelse efter § 25 i VE-loven helt eller delvist erstatter tilladelsen efter § 25 i miljøvurderingsloven, jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 3. Tilladelsen efter VE-lovens § 25 skal dermed meddeles på baggrund af en miljøvurdering efter miljøvurderingsloven eller regler fastsat i medfør af § 4, stk. 4, i miljøvurderingsloven.

Miljøvurderingsloven trådte, ifølge § 57, stk. 1, i kraft den 16. maj 2017. Af § 57, stk. 5 fremgår det, at de hidtil gældende regler i den dagældende VE-lovs § 26 og den dagældende miljøvurderingsbekendtgørelse fortsat finder anvendelse for projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet, omfattet af miljøvurderingsloven, hvis ansøgeren har fremsendt VVM-redegørelsen til Energistyrelsen, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1, før ikrafttrædelsestidspunktet. Vattenfall har anmodet Energistyrelsen om, at Vesterhav Nord Havvindmøllepark skulle undergå en ny miljøvurdering, og styrelsen har betragtet Vattenfalls anmodning som en anmodning vedrørende en ændring af projektet. Det betyder, at den fornyede behandlingen af miljøvurderingen for Vesterhav Nord Havvindmøllepark skal ske i overensstemmelse med den nugældende miljøvurderingslov og tilhørende bekendtgørelser.

Det følger af § 17, stk. 4, nr. 2 i miljøvurderingsloven, at klima-, energi- og forsyningsministeren er myndighed for projekter om etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, med tilhørende interne ledningsanlæg omfattet af lovens bilag 2, nr. 3, litra i og j, og nr. 13, litra a. Projektet Vesterhav Nord Havvindmøllepark er omfattet af bilag 2, punkt 3, litra j i miljøvurderingsloven. Det indebærer, ifølge lovens § 16, at projektet ikke må påbegyndes, før Energistyrelsen skriftligt har meddelt Vattenfall, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet. Såfremt projektet forventes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, er projektet omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, jf. § 21.

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 913 af 30. august 2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Ifølge miljøvurderingslovens § 38 må der ikke træffes afgørelse om tilladelse efter loven, hvis et projekt kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat, før miljø- og fødevarerministeren har givet samtykke hertil.

Der henvises i øvrigt til bilag 3, som indeholder en oversigt over retsgrundlaget med uddrag af relevante love og bekendtgørelser.

Vilkår

Tilladelse efter § 25 i lov om fremme af vedvarende energi, jf. lovbekendtgørelse nr. 125 af 7. februar 2020 (VE-loven), gives på følgende vilkår:

1. Generelle vilkår

- 1.1 Koncessionshaver skal sikre, at projektet under anlægs- og driftsfasen holder sig inden for rammerne af den godkendte miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark, herunder gennemføre de i rapporten anførte foranstaltninger til at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet (tidl. vilkår 1.3, 1.4 (første punktum), 2.2, 2.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.9, 8.1 og 11.1).
- 1.2 Ved projektændringer skal de til enhver tid gældende regler for miljøvurdering af konkrete projekter (VVM) følges. Projektændringer eller projektudvidelser i forbindelse med etablering af projektet, der ikke kan rummes inden for den godkendte miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 og nærværende tilladelse, og som kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, må ikke igangsættes uden tilladelse fra Energistyrelsen på baggrund af en supplerende miljøvurdering (VVM) eller afgørelse fra Energistyrelsen om, at projektændringerne ikke kan forventes at medføre væsentlige miljøpåvirkninger.
- 1.3 Projektændringer eller projektudvidelser, jf. vilkår 1.2, skal desuden opfylde krav om:
 - a. At tekniske installationer skal være placeret således, at vindmøllerne fremstår som en homogen konstruktion, hvorved konstruktionens visuelle udtryk set fra land fremstår homogent. (tidl. vilkår 4.5).
 - b. At vindmøllerne skal fremstå i hvid farve (RAL 7035) (tidl. vilkår 4.5).
 - c. At den nederste del af vindmøllerne skal være gule fra havoverfladen til en højde, som afklares med Søfartsstyrelsen (tidl. vilkår 4.5)
 - d. At vindmøllerne skal forsynes med ID (nummer/bogstav) (tidl. vilkår 4.5)

- e. At vindmøllerne skal have omløbsretning med uret set fra luv (tidl. vilkår 4.5).
- f. At minimumshøjden fra nederste vingspids på vindmøllerne til havoverfladen (HAT) er 20 meter. (tidl. vilkår 4.5).
- g. At vindmøllerne skal opstilles i et let opfatteligt geometrisk mønster og optræde i landskabet som en velafgrænset gruppe samt være af samme type, samme højde og have ens udseende (tidl. vilkår 4.6).
- h. At det, for at mindske den visuelle påvirkning, skal tilstræbes, at der opstilles færre, men mere højtydende vindmøller samt en placering så langt fra kysten som muligt (tidl. vilkår 4.7).
- i. At der skal anvendes oliefrat kabel til internt opsamlingsnet for at forebygge risiko for efterfølgende forurening, samt at anlægget skal indrettes med anordninger til opsamling af eventuelle olielækager (tidl. vilkår 4.9).

1.4 Hvis koncessionshaver bliver i tvivl, om anlægs- og driftsarbejder kan rummes inden for den godkendte miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020, skal koncessionshaver henvende sig til Energistyrelsen herom med henblik på afklaring af, hvorvidt arbejdet kan rummes inden for den godkendte miljøkonsekvensrapport (tidl. vilkår 1.4, andet punktum).

1.5 Energistyrelsen skal løbende orienteres om væsentlige afvigelser i forhold til den tidsplan, som fremsendes til Energistyrelsen jf. vilkår 10.2 (tidl. vilkår 2.1).

1.6 Koncessionshaver skal ansøge om andre eventuelle relevante tilladelser i henhold til anden lovgivning.

2. Koordinater og fysisk udformning

2.1 Projektet skal etableres i overensstemmelse med den projektbeskrivelse, der fremgår af miljøkonsekvensrapport af 1. maj 2020 for Vesterhav Nord Havvindmøllepark.

3. Miljøhensyn i forbindelse med anlæg og drift

3.1 Med det formål at beskytte havpattedyr mod skadelige effekter af undervandsstøj gælder nærværende vilkår samt nærværende tilladelses vilkår 3.2 til 3.5 for undervandsstøj i forbindelse med installation af fundamenter (nedramning af pæle):

Den såkaldte kumulerede Sound Exposure Level (SEL) fra hver enkelt installationssekvens må ikke overstige en tærskelværdi på 190 dB. I opfyldelsen af dette vilkår skal Energistyrelsens "[Guideline for underwater noise – installation of impact-driven piles, April 2016](#)", følges. Endvidere skal fremgangsmåden, både inden installation og i forbindelse med selve installationen af pælene, også følges. De nærmere bestemmelser for beregning af kumuleret SEL samt krav til støjprognostisering, kontrolmålinger, dokumentation og øvrige tekniske forhold fremgår af "Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles, April 2016" (tidl. vilkår 8.2).

- 3.2 På et af koncessionshaveren valgt tidspunkt, dog senest to måneder før anlægsarbejdet påbegyndes, indgives følgende oplysninger til Energistyrelsen:
 - a. En opdateret prognose for kildestøjniveau og udbredelse af støj fra mindst fire pæle. Heriblandt skal der udarbejdes prognose for de fire pæle, der skal installeres først. Desuden skal der udarbejdes prognose for de tre pæle, der forventes at forårsage mest støj.
 - b. Beregning af kumuleret SEL på baggrund af det prognosticerede kildestøjniveau. I beregningen kan det forudsættes, at effektiv brug af pinger og sælskræmmer kan bortskræmme havpattedyr op til 1,3 km.
 - c. Angivelse af hvilke støjdæmpende foranstaltninger, der planlægges taget i anvendelse i henhold til prognose og hvilke, der planlægges holdt i reserve for det tilfælde, at prognosen viser sig at underestimere støjen.
 - d. Et program for kontrolmålinger i forbindelse med installationen af de prognosticerede pæle, herunder hvordan koncessionshaveren vil sikre at leve op til de opstillede vilkår (tidl. vilkår 8.3).
- 3.3 Forud for installation af hvert enkelt fundament skal havpattedyr bortskræmmes fra nærområdet ved brug af pinger og sælskræmmer (tidl. vilkår 8.4)
- 3.4 I forbindelse med selve installationen af pæle skal følgende procedure anvendes:
 - a. Første installationsrunde skal omfatte mellem fire til otte pæle. I forbindelse med installation af de første fire pæle udføres kontrolmålinger af undervandsstøjen. Hvis støjudbredelseskonstanterne er valideret forinden, kan den faktiske kumulerede SEL beregnes umiddelbart i forlængelse af installationen. Ellers skal støjudbredelseskonstanterne valide-

res og herefter skal den faktiske kumulerede SEL beregnes. Koncessionshaveren skal være i besiddelse af en kvalitetssikret værdi for den faktiske kumulerede SEL, før næste skridt kan tages.

- b. Hvis den faktiske kumulerede SEL ikke overskrider tærskelværdien, kan installationsarbejdet gå videre som planlagt. Hvis den faktiske kumulerede SEL derimod overskrider tærskelværdien, skal koncessionshaver søge at finde årsagerne til denne afvigelse og udføre korrigerende foranstaltninger, herunder justere på installationsmetodik. Når dette arbejde er udført, kan den næste pæl installeres. Der skal i dette tilfælde også udføres kontrolmålinger af undervandsstøj for denne pæl og så fremdeles, indtil enten tærskelværdien er overholdt, eller den sidste pæl i installationsrunden er installeret.
- c. Når første installationsrunde på de fire til otte pæle er tilendebragt, udarbejder koncessionshaveren en detaljeret rapport til Energistyrelsen vedrørende kontrolmålinger og eventuelle justeringer af støjprognosen og af installationsmetodik. I det tilfælde at koncessionshaveren er nået frem til en installationsmetodik, der ved kontrolmåling og eventuel justering af støjprognosen kan dokumenteres at overholde tærskelværdien for alle pæle inklusiv de pæle der forventes at forårsage mest støj, kan installationsarbejdet umiddelbart gå videre til næste installationsrunde og skal ikke afvente Energistyrelsens behandling af den indsendte rapport. I det tilfælde, at koncessionshaveren ikke kan dokumentere ved kontrolmåling og støjprognose, at tærskelværdien overholdes, skal koncessionshaveren bringe substantielle metoder til nedbringelse af undervandsstøjen i forslag samt udarbejde en revideret prognose i tillæg til rapporten. Forslag med forbedret metode til reduktion af undervandsstøj indsendes til Energistyrelsens godkendelse. Næste installationsrunde kan først påbegyndes, når Energistyrelsens godkendelse af forslag og prognose foreligger. (tidl. vilkår 8.5).

3.5 Ved afslutningen af det samlede installationsarbejde indsendes til dokumentation en detaljeret rapport om samtlige kontrolmålinger til Energistyrelsen (tidl. vilkår 8.6).

3.6 For øvrige anlægsaktiviteter, der forårsager undervandsstøj, gælder at den kumulerede SEL fra hver enkelt anlægsaktivitet ikke må overstige en tærskelværdi på 190 dB (tidl. vilkår 8.7).

3.7 Med henblik på en monitoring af impulsstøj fra anlægsaktiviteter (pile driving, air guns, etc.), skal der ske en indrapportering af disse aktiviteter til Energistyrelsen. Indrapporteringen skal omfatte tidspunkt for den støjende aktivitet (dag), position, lydniveau og en angivelse af hvilken aktivitet, som har forårsaget impulsstøjen (tidl. vilkår 8.8).

- 3.8 Koncessionshaver skal fastlægge retningslinjer for transport, herunder faste transportveje ind og ud af vindmølleområdet både i luften og til søs, der kan bidrage til at reducere støj- og forstyrrelseseffekten især af hensynet til marine pattedyr og områdets fuglebestande (tidl. vilkår 8.9).
- 3.9 Koncessionshaver skal følge reglerne i lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019, med senere ændringer (havmiljøloven), herunder bekendtgørelse nr. 950 af 27. juni 2016 om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbundsmaterialer, samt regler udstedt i medfør af lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019, med senere ændringer (miljøbeskyttelsesloven), herunder regler i vindmøllebekendtgørelsen (tidl. vilkår 8.10).
- 3.10 Koncessionshaver skal overholde regler i lov om kemikalier, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 26 januar 2017, med senere ændringer (kemikalieloven). Ved valg af begroningshæmmende midler herunder antifouling maling (biocider) skal Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012 af 22. maj 2012 om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (Biocidforordningen) overholdes. Dermed kan der kun anvendes midler indeholdende aktive stoffer og produkter godkendt til formålet (tidl. vilkår 4.10).
- 3.11 Såfremt der fjernes større sten langs kabeltraceerne bør disse genudlægges efter aftale med Miljøstyrelsen (tidl. vilkår 14.2, første punktum).
- 3.12 Flyttes sten med ændrede vanddybder til følge skal Søfartsstyrelsen og Geodatastyrelsen underrettes om placering og vanddybde (tidl. vilkår 14.2, andet punktum).

Såfremt kabler m.v. ikke længere anvendes efter deres formål, skal disse fjernes fuldstændigt fra søterritoriet, medmindre andet godkendes af relevante myndigheder (tidl. vilkår 14.7).

4. Fiskeri

- 4.1 Koncessionshaver skal tage kontakt til erhvervsfiskerne med henblik på at tilrettelægge anlægsaktiviteterne, så fiskeriet ikke påvirkes unødigt (tidl. vilkår 10.1).
- 4.2 Koncessionshaver skal tage kontakt til erhvervsfiskerne i området med henblik på at forhandle om eventuel erstatning, jf. §§ 76-80 i lov om fiskeri og fiskeopdræt, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 21. marts 2019, med senere ændringer (fiskeriloven), for så vidt angår dokumenterede tab. Spørgsmål om fiskerilovgivning kan rettes til Fiskeristyrelsen (tidl. vilkår 10.2, første og andet punktum).

- 4.3 Erstatningsforhandlingerne varetages af Danmarks Fiskeriforening. Koncessionshaver skal dog være opmærksom på, at foreningen ikke repræsenterer alle erhvervsfiskere. Eventuel erstatning omfatter havvindmølleparken samt det interne opsamlingsnet. Såfremt der måtte blive fastsat en erstatningssum, afholdes denne af koncessionshaver (tidl. vilkår 10.2, tredje til sjette punktum).
- 4.4 Spørgsmålet om erstatning for gener for fiskeriet under anlægsfasen, for permanente tab og størrelsen af den eventuelle erstatning, bør så vidt muligt fastlægges inden anlægsfasen (tidl. vilkår 10.3).

5. Kulturarv

- 5.1 Arbejdet indstilles straks, hvis der stødes på beskyttede kulturlevn - det være sig fortidsminder eller historiske skibsvrag - eller hvis koncessionshaver bliver gjort bekendt med, at der i anlægsområdet findes interesser af ovennævnte karakter, jf. § 29 h stk. 1 i museumsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014, med senere ændringer.

Fundet og oplysningerne skal straks meddeles til Slots- og Kulturstyrelsen, evt. att.: Kasper Sparvath, Fortidsmindekontoret – Center for kulturarv, Fejøgade 1, 2. sal, 4800 Nykøbing Falster, telefon 33 74 45 02 eller 33 95 42 00 (tidl. vilkår 11.2).

6. Hensyn til andre aktiviteter på havet

- 6.1 Anlægsarbejderne skal koordineres med Søfartsstyrelsen af hensyn til udsendelse af relevante oplysninger til skibsfarten gennem Efterretninger for Søfarende. Der henvises til bekendtgørelse om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, jf. bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013, for så vidt angår diverse arbejder til søs, samt tilhørende vurderingsskema "*Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs*" (tidl. vilkår 12.1).
- 6.2 Placeringen af de enkelte vindmøller skal tilgodeses, at der skal være mindst 200 meter i afstand mellem vindmøllerne og sigtelinjen i eksisterende radiokædesystemer (tidl. vilkår 12.2).
- 6.3 Sejlads mellem vindmøllerne i driftsfasen skal være tilladt, såfremt det af Søfartsstyrelsen vurderes forsvarligt (tidl. vilkår 12.3, første punktum).
- 6.4 I anlægsfasen er sejlads i arbejdsområdet ikke tilladt, hvorfor eventuelle dokumenterede ekstraomkostninger forbundet med Kystdirektoratets sejlads til råstofvindingsområder skal kompenseres af koncessionshaver (tidl. vilkår 12.3, andet punktum).

- 6.5 Møllefundament skal udformes på en "kollisionsvenlig" måde, således at unødige skader på skibe undgås ved eventuel påsejling. Det er op til koncessionshaver over for Søfartsstyrelsen at godtgøre, at det valgte fundament er sikkert (tidl. vilkår 12.4).
- 6.6 Permanent søfartsafmærkning af parken skal være godkendt af Søfartsstyrelsen, senest to måneder før etableringen påbegyndes (tidl. vilkår 12.5, første punktum).
- 6.7 Midlertidig afmærkning af arbejdsområder m.v. skal være godkendt af Søfartsstyrelsen mindst tre måneder før, at anlægsarbejdet påbegyndes (tidl. vilkår 12.6).
- 6.8 I anlægsfasen oprettes forbudszoner til overholdelse af orden og forebyggelse af fare omkring havvindmølleparken. Der skal ansøges herom hos Søfartsstyrelsen senest tre måneder forud for anlægsarbejdets begyndelse (tidl. vilkår 12.7).
- 6.9 Anvendte arbejds- og afviserfartøjer skal følge Søfartsstyrelsens regler om udstyr, bemanning m.v. (tidl. vilkår 12.8).

7. Forsvaret, radar og UXO

- 7.1 Forsvaret forventer, at opførelsen af Vesterhav Nord Havvindmøllepark vil få indflydelse på Forsvaret radarsystem ved Thyborøn. Ved vurderingen af projektets påvirkning på luftovervågningsradarer anvender Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse de procedurer, som fremgår af publikationen "EUROCONTROL Guidelines on How to Assess the Potential Impact of Wind Turbines on Surveillance Sensors" (tidl. vilkår 9.1).
- 7.2 I tilfælde af at projektet leder til ændringer i kvaliteten af den nuværende radarovervågning, hvilket afgøres af Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse, skal koncessionshaver indgå aftale med styrelsen om nødvendige afværgeforanstaltninger såsom opdatering af hardware, herunder om nødvendigt anskaffelse af supplerende radarer og/eller software. Styrelsen afgør, hvilke foranstaltninger, der er nødvendige. Sådanne foranstaltninger foretages for koncessionshavers regning, og har ikke opsættende virkning på projektet. På styrelsens forlangende kan dette tinglyses som servitut på projektet (tidl. vilkår 9.2).
- 7.3 Koncessionshaver skal kontakte Naviair med henblik på at aftale iværksættelse af afværgeforanstaltninger i det omfang projektet vil få indflydelse på Naviairs civile radar RAMME VOR. Afværgeforanstaltningerne kan etableres efter projektet er opført. I yderst konsekvens kan det være nødvendigt at udskifte VOR navigationsanlæg, som er mindre følsomme (tidl. vilkår 9.3).

7.4 Ved identificering af UXO (potentielle UnXploded Ordnance) i området skal arbejdet øjeblikkeligt standses og JOC Aarhus skal kontaktes, jf. § 14 i bekendtgørelse om sejsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, jf. bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013.

I forbindelse med UXO bør nedenstående kontaktoplysninger til Forsvarets Operationscenter Aarhus (JOC ARH) benyttes:

Vagthavende officer: +45 72 85 03 80, FKO-KTP-NMOC-VO@mil.dk

Maritime Assistance Service: +45 72 85 03 71, mas@sok.dk

Vagtholdsleder JOC: +45 72 85 03 32

Omstilling: +45 72 81 23 00 (tidl. vilkår 9.4)

8. Afmærkning

8.1 Koncessionshaver skal følge Søfartsstyrelsens krav vedrørende afmærkning før, under og efter etablering, korrekt placering af fundamenter og kabler, underretning af arbejdstidspunkter m.m., jf. bilag "[Søfartsstyrelsens forventede krav til midlertidigt arbejdsområde samt midlertidig og permanent afmærkning mv.](#)" (tidl. vilkår 13.1, første punktum).

8.2 De endelige krav til afmærkning vil af Søfartsstyrelsen blive fastsat ud fra det i miljøkonsekvensrapportens godkendte projekt (tidl. vilkår 13.1, andet punktum).

8.3 Hver enkelt mølle skal endvidere kunne identificeres ved hjælp af reflekterende eller belyst ID (tal/bogstaver) på møllen. Disse tal/bogstaver skal være af en passende størrelse (0,5-1 meter). Konkrete forslag skal godkendes af Søfartsstyrelsen sammen med den øvrige søfartsafmærkning på grundlag af reglerne i bekendtgørelse om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, jf. bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013, samt tilhørende vurderingsskema "[Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs](#)".

Der henvises endvidere til bekendtgørelse om farvandsafmærkning i dansk og grønlandsk afmærkningsområde m.v., jf. bekendtgørelse nr. 45 af 22. januar 2015, samt publikationerne "Afmærkning af danske farvande" og "IALA Recommendation 139 on the Marking of Man-Made Offshore Structures" (tidl. vilkår 13.1, tredje til sjette punktum).

8.4 Hvis arbejdssejlads mellem havn og havvindmøllepark krydser en sejlroute, kan Søfartsstyrelsen evt. oprette en sejladskorridor, som arbejdsfartøjer skal følge (tidl. vilkår 13.2).

8.5 Vindmøller, der er højere end 100 meter over havet, skal inden etableringen anmeldes til og godkendes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, jf. § 67 a i lov om luftfart, jf. lovbekendtgørelse nr. 1149 af 13. oktober 2017, med senere ændringer (luftfartsloven). Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen udsteder herefter en attest på projektet, som indeholder kravene til lysafmærkningen. Se afmærkningskravene til vindmøller i BL 3-11 (Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller) med tilhørende vejledning, som findes på www.trafikstyrelsen.dk. Anmeldelsen sendes til info@tbst.dk (tidl. vilkår 13.3, første til fjerde punktum)

8.6 Der skal påføres lysafmærkning i henhold til forskrifterne i "Bestemmelser for Civil Luftfart (BL) 3-11" med tilhørende vejledning, som findes på www.trafikstyrelsen.dk.

8.7 Der skal, i henhold til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens regler, benyttes mindre forstyrrende afmærkning. Hvis Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen kan godkende radarstyret afmærkning, der vurderes at kunne mindske den visuelle påvirkning, når der ikke er fly i nærheden, skal dette benyttes for projektet (tidl. 13.3, femte og sjette punktum).

8.8 Koncessionshaver afholder udgifter til afmærkning af hensyn til sejlads og luftfart (tidl. vilkår 13.3, syvende punktum).

8.9 Såfremt der anvendes kraner på over 100 meter i anlægsfasen, vil disse skulle anmeldes og godkendes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, inden de tages i brug.

9. Tilsyn

9.1 Energistyrelsen fører efter VE-lovens bestemmelser tilsyn med, at vilkårene i nærværende tilladelse overholdes. Energistyrelsen koordinerer i nødvendigt omfang tilsynet med relevante myndigheder.

9.2 Detaljerede aftaler vedrørende vilkår, der relaterer sig til projektets virkninger på miljøet, skal drøftes direkte med den ressortmyndighed, som vilkåret er stillet på vegne af.

9.3 De relevante ressortmyndigheder fører tilsyn med, at koncessionshaver overholder relevant sektorlovgivning for så vidt angår projektets virkninger på miljøet, herunder i relation til:

- a. Afmærkning for søfarten (Søfartsstyrelsen) (tidl. vilkår 3.5).
- b. Oprettelse og overholdelse af midlertidige (afmærkede) arbejdsområder (Søfartsstyrelsen) (tidl. vilkår 3.6).

- c. Anvendte arbejds- og afviserfartøjer mv. (Søfartsstyrelsen) (tidl. 3.7).
- d. Luftbåren støj fra vindmøllerne i driftsfasen (Miljøstyrelsen) (tidl. vilkår 3.8).
- e. Mulighed for at optage olieprøver fra landanlæg og fra de enkelte havvindmøller (Forsvarskommandoen, Søværnskommandoen) (tidl. vilkår 3.9).

9.4 Til brug for Energistyrelsens tilsyn skal koncessionshaver, senest fire uger efter at nærværende tilladelse er meddelt, indsende en opdateret, overordnet tidsplan, der viser:

- a. Hvordan koncessionshaver vil tilrettelægge anlægsarbejdet, således at hele havvindmølleparken kan være tilsluttet det kollektive elnet senest den 31. december 2023.
- b. Forslag til tidspunkter for statusmøder med Energistyrelsen, rapportering af status m.v.
- c. Tidspunkt for afholdelse af møde om værditabsordningen og gennemførelse udbuddet af andele efter køberetsordningen, jf. §§ 6-17 i VE-loven.
- d. Milepæle for samarbejdet med Energinet for så vidt gælder landdelen af det interne opsamlingsnet.
- e. Tidspunkt for levering af første kWh fra første mølle til det kollektive elnet.
- f. Tilslutning af sidste mølle til det kollektive elnet.
- g. Hvornår koncessionshaver forventer at fremsende ansøgning om tilladelse til at udnytte vindenergien (elproduktionstilladelse), jf. VE-lovens § 29 og ansøgning om bevilling til at udøve elproduktion (elproduktionsbevilling), jf. elforsyningslovens § 10 (tidl. vilkår 2.1).

9.5 Til brug for Energistyrelsens tilsyn skal koncessionshaver løbende dog senest to måneder før anlægsarbejdet ønskes påbegyndt, indsende dokumentation for, at vilkårene i nærværende tilladelse og gældende vilkår i 2016-afgørelsen er opfyldt eller vil blive opfyldt på de for vilkårene relevante tidspunkter (tidl. vilkår 2.2).

9.6 Dokumentationen, jf. vilkår 9.5, skal bl.a. omfatte følgende:

- a. Oplysninger om den endelige fastlagte installerede kapacitet som nærmere beskrevet i vilkår 1.5 i etableringstilladelse af 22. december 2016 (tidl. vilkår 1.5, andet punktum, og 2.2).
- b. En opdateret støjprognose for undervandsstøj, jf. vilkår 3.2 (tidl. vilkår 2.2).

- c. Resultatet af geotekniske undersøgelser til Energistyrelsens orientering (tidl. vilkår 2.2).
- d. Oversigt over valgte underleverandører af hovedkomponenter, herunder møller og fundamenter, samt underleverandørernes hovedopgaver i anlægsarbejdet, herunder nedramning af monopæle og installation af hovedkomponenter (tidl. vilkår 2.2).
- e. Endelige tekniske specifikationer for den valgte mølletype herunder certifikater i henhold til de gældende regler for certificering af vindmøller, hvis disse foreligger (tidl. vilkår 2.2).
- f. Dokumentation for at fundamenterne imødekommer eventuelle krav fra Søfartsstyrelsen i forhold til kollisionsvenlig udformning, jf. vilkår 6.5 (tidl. vilkår 2.2 og 12.4).
- g. Beskrivelse af den permanente søfartsafmærkning i driftsfasen samt dokumentation for, at afmærkningen er godkendt af Søfartsstyrelsen, jf. vilkår 6.6 (tidl. vilkår 12.5, andet punktum).
- h. En fortegnelse over anlægget indeholdende illustration af vindmølleplaceringerne, det interne opsamlingsnet frem til koblingsstationen samt koordinater for de enkelte vindmøller (tidl. vilkår 2.2 og 4.2, fjerde punktum)
- i. Afrapportering (survey report) for tilstedeværelsen og håndteringen af UXO i området (tidl. vilkår 2.2).
- j. Håndtering af fortidsminder og arkæologiske fund, herunder frigivelseserklæring fra Slots- og Kulturstyrelsen, når denne foreligger (tidl. vilkår 2.2)
- k. Midlertidig og permanent afmærkning af hhv. arbejdsområde, havvindmølleparken, kabler og møller i forhold til skibs- og flytrafik som aftalt med/godkendt af Søfartsstyrelsen og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen samt retningslinjer for transport som aftalt med Søfartsstyrelsen (tidl. vilkår 2.2).
- l. Afklaring med Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen om muligheden for at implementere lysdæmpende foranstaltninger og godkendelse heraf, jf. vilkår 8.7 (tidl. vilkår 2.2).
- m. Plan for miljøledelse og kvalitetssikring af arbejde udført i forbindelse med projektet samt beredskabsplan i henhold til vilkår 7.2 i 2016-afgørelsen (tidl. vilkår 2.2).

- n. Dokumentation for tegnede forsikringer i henhold til vilkår 1.11 og 7.6 i 2016-afgørelsen (tidl. vilkår 2.2).
- o. Relevant korrespondance med andre berørte myndigheder, der dokumenterer overholdelse af vilkår i nærværende tilladelse og i 2016-afgørelsen, der ikke henhører under Energistyrelsens ressortområde (tidl. vilkår 2.2).
- p. En underskrevet samarbejdsaftale mellem koncessionshaver og Energinet, som bekræfter hovedelementerne og tidsplanen i samarbejdet mellem parterne i anlægsfasen (tidl. vilkår 2.3).

9.7 Koncessionshaver er i øvrigt forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som styrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf. VE-lovens § 59. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.

10. Bortfald af tilladelsen

10.1 Tilladelsen kan tilbagekaldes, såfremt de i tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.

10.2 Nærværende tilladelse udløber, når der meddeles tilladelse til, at elproduktionsanlægget kan tages i drift med henblik på udnyttelse af vindenergien (elproduktionstilladelse), jf. VE-lovens § 29. Energistyrelsen kan fastsætte vilkår i elproduktionstilladelsen om bl.a. pligt til at sikre fremtidig overholdelse af vilkår stillet efter nærværende tilladelse.

Offentliggørelse

Energistyrelsen offentliggør i medfør af miljøvurderingslovens § 37, stk. 1 og miljøvurderingsbekendtgørelsens § 12, stk. 2 følgende oplysninger på Energistyrelsens hjemmeside:

- Energistyrelsens afgørelse, herunder de betingelser, der er knyttet hertil, de vigtigste begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for styrelsens afgørelse samt oplysninger om proceduren for offentlig deltagelse.
- Høringsnotat indeholdende resultaterne af 2. offentlighedsfase samt ESPOO-høring, herunder en beskrivelse af de indkomne høringssvar, Energistyrelsens bemærkninger samt angivelse af, hvordan høringssvarene er indgået i Energistyrelsens afgørelse.

- Review of underwater noise prognosis for Vesterhav N and S, 24 March 2020, Lloyd's Register.

Energistyrelsen underretter Tyskland og Holland, der er blevet hørt i forbindelse med ESPOO-høringen, jf. miljøvurderingslovens § 38, og fremsender de ovenfor nævnte oplysninger.

Afgørelsen vil desuden blive sendt til berørte myndigheder og organisationer, som blev hørt under 2. offentlighedsfase.

Klageadgang

Klager over denne afgørelse kan i henhold til § 66 og § 67 i VE-loven af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet på <https://naevnenes-hus.dk/start-din-klage/> eller ved at kontakte Nævnenes Hus på e-mail: nh@naevneneshus.dk eller på adressen Toldboden 2, 8800 Viborg.

For så vidt angår miljømæssige forhold kan afgørelser i henhold til VE-lovens § 25, hvis afgørelserne tillige er omfattet af §§ 27 og 28 og miljøvurderingsloven indbringes for Energiklagenævnet.

De klageberettigede i henhold til § 67 er enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen. Klageberettigede er desuden lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø. Det samme gælder for lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser.

Lokale og landsdækkende foreninger og organisationer skal senest samtidig med klagen fremsende deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder kravene som beskrevet ovenfor.

Klagen skal være indgivet skriftligt inden fire uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer andet.

Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Mercan-Ellen Nielsen
Kontorchef